

Izhaja v Trstu
vsak petek ob 5. pop.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in upravnništvo
ul. del Lavatoio
št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se prodajajo po 6 stot.
Inserati se računajo na milimetre v širini na kolone, in sicer po 8 stot. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
Naročnina za celo leto K 4.—; za pol in četrtileta razmerno.

Glasi „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Delavec bodi suženj?

Človek bi mislil, da se je razmerje med takimi imenovanimi „srednjimi“, ali kakor se radi sami imenujejo — „boljšimi“ — in zopet takimi imenovanimi „nižjimi“ sloji v takim imenovanem prosvetljenem dvajsetem stoletju, stoletju svobode in splošnega napredka, vsaj kolikortoliko izpremenilo. — Da se bomo takoj razumeli, naj povemo, da se smatrajo za takozvane „srednje, boljše“ sloje pred vsem samostojni trgovci, obrtniki itd., dočim veljajo slej kakor prej delavci za „nižji“, torej nekako manj vredni sloj. — Torej človek bi mislil, da se je razmerje med temi sloji vsaj kolikor toliko izpremenilo. Ali kdor tako misli, se pač precej moti.

Resnica je, da so se razmere med delavcem in delodajalcem precej predrugačile, odkar je delavec začel izpoznavati svojo moč, odkar je delavstvo začelo zbirati svojo moč v svojih organizacijah in je to svojo moč tudi pokazalo na zunanji. Marsikateri delodajalec je, uvidevši, da se tej združeni in samozavestni sili nikakor ne more več ustavljati, uklonil svoj ponosni, delodajalski tilnik pred združeno silo delavstva in hočeš, nočeš, moraš — pristal na delavske zahteve, katere pač niso vsikdar na drugo, kakor da se delavcu zale za drugim, kakor da more živeti kakor človek med drugimi ljudmi. Znosnih življenjskih razmer je vedno in edino le zahtevalo delavstvo ter jih še danes zahteva, druga ne mnogo več, dasiravno ima polno pravico, da bi bilo v polni meri deležno uspehov svojega truda in dela, katerih se dosedaj še vedno in povsod vesele edino „najboljši“ sloji, ne da bi jim zato potekla le kaplja znoja po licu.

Razmere med delavcem in delodajalcem so se izpremenile, a to ne morda zato, ker je mišljenje delodajalca postalo z modernjšim časom modernejše, o, ne zato, temveč edino le pod pritiskom delavstva, le zato, ker se delodajalec zbal za svoj lastni žep. Le prisiljen je delodajalec, izboljšal gmetni položaj svojemu delavcu, dočim je njegovo mišljenje ostalo isto: delavec bodi suženj delodajalca, katerega sme izrabljati in izmozgavati do zadnje trohice delavne sile, do zadnje kapljice krvi. In ker le more, se delodajalec tudi strogo drži tega svojega „najsvetejšega“ načela, dokler mu delavstvo ne pokaže svoje moči.

PODLISTEK.

Boljša bodočnost.

Spisal Jakob Purkart.

Kakor sva z očetom sklenila, sva tudi storila. Šla sva naravnost k prijatelju sosedu Miakarju takoj v rojstvo vas dosepeši, kjer so naju sprejeli z veliko prijaznostjo. Izvedevši najino nesrečo bili so silno ganjeni. Potudili so bolnemu očetu popolno oskrbo, jaz pa sem stopil k premožnemu viščanu Zabarju, kjer sem si dnevno prislužil toliko, da sem mogel bolnemu očetu s čim pripomoči. Zabarjeva hiša je bila odnekad premožna, ali pri vsem njihovem bogatstvu se mi ni godilo dobro. Ali ob pogledu na očeta sem zadovoljno vse potrpel.

Ponoči sem večinoma prebdel poleg njegove postelje, ter ga po svoji moči tolažil. Ali oče je vedno bolj hiral.

Nekega dne, bili smo ravno na polju, kjer smo pri Zabarju sadili krompir, prihitel Lužarca in naznani mi, da je oče silno slab ter naj nemudoma pohitim k njemu. To sem revež tudi sam slutil, kajti že jutraj, ko sem ga zapuščal, me je prešinjal neki poseben strah. Tja prišel vidim v sobi poleg očetove postelje gospodarja Lužarja z mrtvaško svečo v roki, očeta

Rekli smo v začetku, da se razmerje med „boljšimi“ in „nižjimi“ sloji tudi še dandanes ni prav čisto nič izpremenilo, in res je tako. Ti „boljši“ sloji, kakor smo rekli, n. pr. trgovci, obrtniki itd., so delodajalci in so pod pritiskom razmer radi priznali svojim uslužbencem, svojim delojemalcem vsak zase in, recimo, tudi v celoti boljše življenjske pogoje, ali težko bi bilo najti, tudi če jo iščeš z lučjo ob belem dnevu, med njimi belo vrano, takega „boljšega“ človeka, ki bi videl v delavcu, v svojem uslužbencu, ali da posežemo še dalje, v delavstvu sploh ljudi sebi enake, ljudi med ljudmi z enakimi življenjskimi, sploh z enakimi človeškimi pravicami. On je pač „boljši“, „višji“, ki čuti v sebi nemajno pravico, da sme „nižjega“ izrabljati na vseh koncih in krajih. In ako se mu ta „nižji“ ne uda brezpogojno, potem pa le po njem, in če ni drugače, ga je treba ugonobiti popolnoma. In to načelo se ne izvaja samo proti posamezniku, temveč ravno tako tudi proti celoti, proti delavstvu sploh in prav posebno proti organiziranemu delavstvu in njegovi organizaciji še posebej.

Povejmo kar odkrito, da se to dogaja tudi našemu delavstvu, tudi naši organizaciji, da tudi naše narodno delavstvo in naša narodna organizacija tudi med našimi narodnimi takozvanimi „boljšimi“ sloji, zlasti med našim trgovstvom in obrtništvom nima postano „na rožicah“ in to posebno od tistega časa, odkar se je naše delavstvo začelo osamosvojevati na gospodarskem polju potom svojih konsumnih zadrug in podobnih ustanov.

E, da, lepo nam uspevajo te naše zadruge, naše delavstvo se jih oklepa čim dalje v tem večjem številu, in to dejstvo bode, strahovito bode naše razredne nasprotnike in jih navdaja z očitnim sovraštvom napram organizaciji, ki se je predrznila na tem polju poskrbeti za zboljšanje položaja svojega članstva.

Seveda — „summum jus summa injuria“, tako si pač misli ta ali oni sofist, ali mi pravimo: **pravica je samo ena, edina**, in kakor ima trgovec, obrtnik, ali kdorsibodi drug pravico, da si izboljšuje svoje stanje, imamo prav tako pravico tudi mi delavci in te pravice si ne damo vzeti. In če pri tem zadenemo ob samo dozdnevno pravico koga drugega, naj bo le-ta enkrat za vselej prepričan, da se ne bomo umaknili

pa umirajočega. To je bil zame trenutek polen muke, polen bridkosti. Umirajoči oče je še enkrat uprl v me svoje trudne oči v kojih sem zamogel čitati izraz očetovske ljubezni in vse njegovo telesno in duševno trpljenje. Trajalo je le en hip, takoj potem je zaprl oči ki se niso odprli nikdar več.

Za sedaj, dragi prijatelj, ti ne bom dalje pripovedoval, le toliko ti povem, ko sem očeta pokopal, sem ostal sam na svetu, brez staršev, brez bratov in sestra in brez vsakega sredstva, torej popoln berač.

Zasmilil se mi je nesrečni Radoslav. „Dragi tovariš“, mu rečem, v resnici si preстал dosti hudega v svojem mladem življenju, ali zame in za moj namen ni v vsem tem ničesar, kar bi mogel uporabiti. Kakor ti je namreč znano, sem ti že o začetku povedal namen svojega potovanja po širnem svetu, zato namreč, da bi se uresničilo moje ime in da najdem, resnično, pošteno in gladko pot, katera vodi do boljše bodočnosti. Ali dosedaj si mi ti pripovedal le ravno nasprotno, namreč v mukah, bridkostih in trpljenju, katero ne vodi do boljše bodočnosti temveč tira naravnost v pogubo.

„Vidim“, odgovori mi tovariš Radoslav, da ti to, kar sem ti dosedaj pripovedal, ni v dosego tvojega cilja, ali rečem ti, da ti ni treba napraviti niti koraka, kajti agotovem te, da stem kar ti povem o na-

s torišča, katero si on po krivici lasti kot izključno svoje.

Povemo pa tudi naravnost, da ne vemo, ali bodo taki sovražni nastopi proti našemu delavstvu in njegovi organizaciji koristili naši splošnosti, in to poudarjamo tembolj, ker ravno naše delavske mase tvorijo precejšen del te naše splošnosti. Torej ne tirati stvari do skrajnosti, ako nočete vsestranske škode, za katero že danes z vso pravico delavstvo odklanja vso odgovornost.

Je pač taka, da delavec noče biti več suženj nikogar. Naj si torej zapomni to vsak, kogar tiče. Komur pa je v resnici mar blaginja splošnosti, naj pa po svojih močeh dela nato, da se te nerazveseljive razmere ne bodo še poostrovale, pač pa kolikor mogoče ublažile!

„ ZVEZA „

JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV.

Mogočna beseda.

V smislu sklepa javnega shoda 29. decembra 1909, da naj se postopa v skupnih vprašanjih skupno z drugimi organizacijami železničarjev, se je obrnilo vodstvo „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ na „strokovno tajništvo“ železničarske organizacije ali socialno-demokratske organizacije železničarjev v Trstu, da naj se izjavi, ali je pripravljena nastopati skupno v zadevi povišanja stanarine za Trst in stanovanjske doklade delavcem, ker se železniško ministristvo nikakor noče sprijazniti s tem vprašanjem. Stem je „Zveza jugoslovanskih železničarjev“ dokazala, da kot organizacija jugoslovanskih železničarjev ne išče morda kakih strankarskih namenov, ampak, da jej leži na srcu edino le korist železničarjev.

Mislil bi vsak železničar z zdravom pametjo, da je tako tudi pri „strokovnem tajnistvu“ socialnodemokratskih železničarjev. Ali morda bi se varal. Da internacionalnim bratom ni za dobrobit železničarja, ampak le za svojo stranko, naj vam, železničarji, kaže odgovor, ki smo ga dobili na našo bratsko ponudbo. Ta se glasi v treh glavnih točkah:

1. Naša organizacija se smatra za edino upravičeno zastopnico železničarskih

interesov nasproti kapitalističnemu izkoriščevanju, ker je splošno avstrijska in stoji na edino pravilnem stališču razrednega boja;

2. Sicer pa se mi itak ne borimo le za koristi naše organizacije, marveč za vse železničarje sploh. Uspehov našega dela bodo deležni vsi železničarji, tedaj tudi Vaša „Zveza“.

3. Ako hočete Visprejeti našo takotiko in naš boj za svoj! — svobodno Vam, toda skupen nastop z Vami je iz gori povedanih razlogov za nas — brezpredmeten.

Na prvo točko imamo odgovoriti: blagor domišljavcem, kajti res neomajljiva mora biti njih moč, katere jim gotovo ne zavidamo.

K drugi točki pa omenimo, da smo mi toliko poštenji, da smo jim in bomo hvaležni za vse, kar so in kar bodo pridobili za nas. Stem so jasno povedali, da ne reflektirajo na naše sodelovanje in našo pomoč pri kakem gibanju železničarjev. To si dobro zapomnimo, ako bi morda nam potem hoteli podtikati kako izdajstvo. Torej hvala jim, da se potrudijo za nas.

Pri tem pa vendar povemo našim članom, da smo mi že marsikaj dosegli v obrambo naših članov in tudi ne bomo opustili prilike, da v skupnih vprašanjih storimo svojo dolžnost.

K tretji točki omenimo: „Strokovno tajništvo mednarodnih železničarjev“ pustimo, da nadalje sanja v svoji veliki domišljivosti.

Stanarinsko vprašanje.

Sklicanje kakega shoda v vprašanju povišanja stanarine za Trst in stanovanjske doklade delavcem smatramo za sedaj za nepotrebno in sicer zato, ker vsi shodi do zdaj niso imeli zaželenega uspeha. Nočemo vzbujati mogoče v naših članih mnenje, da se za to važno zadevo ne brigamo, pač pa hočemo omeniti, da z ozirom na stališče, ki ga je zavzel „Strokovno tajništvo socialno-demokratskih železničarjev“, smatramo vsako bobnanje z besedami na javnih shodih zanepomembno.

Pač pa smo jo krenili že po drugem tiru in bomo skrbeli, da se to vprašanje za nas železničarje v Trstu ugodno reši. Priznamo pa že danes, da je to ne mogoče v najkrajšem času, rešiti pa se le mora.

najbrž ravnatelj, ako ne celo gospodar tovarne: „Predragi, samega tebe ne moremo porabiti, ako pa vas pride pet do šest sto, vas pa radevolje sprejemem vse, in sicer takoj“.

Ta odgovor me je zelo presenetil. Bilo mi je žal, da nisem že prej pustil motike in odšel v mesto, kjer je tako veliko pomanjkanje delavskih rok. Ni jim zadosti ena oseba, rabijo jih kar po šest hkratu. Skrbelo me je le, kje bi mogel dobiti toliko ljudi. Udarim jo po mestu, misleč da tako najprej kaj poizvem.

Slučaj me je zanesel na glavni trg, kjer ugledam velikansko množico ljudi, večinoma delavstva kar me je neizrečeno razveselilo. Mislil sem si: tu bo pač najboljša priložnost, da dobim tovarišev za delo. Radoveden sem bil, zakaj je tu zbranih toliko ljudi, ali vendar najprej vprašalni nekoga izmed množice, bi se li ne dobilo tukaj kakih šeststo ljudi, katere potrebuje ta in ta tovarna.

„Dragi“, mi odgovori ves razburjen, „koliko časa si pa v mestu, da ne veš, kaj se godi tu in prihajaš s takimi vprašanji? Zahvali se srečnemu slučaju, da te kdo izmed množice ni slišal. Niti beliča ne bi dal potem za tvoje kosti.“

„Gospod, tujec sem. Prišel sem še le pred par urami v to mesto in ne vem, kaj se tu godi“.

(Pride se.)

C. kr. železniško ministrstvo ne more ostati več gluho za to našo upravičeno zahtevo, ker bi stem spravilo nas železničarje naravnost v obupen položaj, kajti cene stanovanj v Trstu so neznosne, in to zdaj že do skrajne meje, kajti hišni gošpodarji so povišali cene stanovanj soglasno od 20% do 30% in še več.

Ako pa želijo naši člani, da se skliče shod, smo v to pripravljeni, ampak omejit hočemo, da je vodstvo Z. J. Ž. v tej zadevi že storilo potrebne korake.

zjz— Volitve v „Zavarovalnico proti nezagodi“. Zanimanje od strani članov Z. J. Ž. za te volitve je veliko in računamo sicer ne na zmago, pač pa na jako častno število glasov za naše kandidate Stekarja Ivana in Proseno Avgusta. Lahko bi pa računali na zmago, ako bi storili vsi slovenski železničarji, ki se tudi hočejo imenovati Slovence, svojo dolžnost.

Tudi pri večini uradnikov opazamo veliko brezbržnost.

zjz— Gospodu ravnatelju c. kr. drž. železnice v Trstu. Kakor bi se vsaj mislilo, daje ukaze ravnatelja podrejeno osebo s pooblastilom ravnatelja. Vemo sicer, da to pri delavcih sicer ne velja, vendar pa bi trdili, da bi moral biti človek toliko vesten in moral izpoznati da se vsaj s tistimi delavci ne more tako ravnati, ki so člani provizijskega fonda in to ne morda samo eno leto, ampak celo deset let. Saj je o takih delavcih izdalo c. kr. žel. ministrstvo posebne ukaze.

Čudili smo se torej, ko primaha dne 27. februarja prometni kontrolor, gospodine Batagelj, moder in velik mož, v Kranj in odpusti takoj po njegovem odhodu postajenačelnik tri delavce in sicer dva, ki sta bila že več let člana provizijskega fonda. In odpustil jih je celo brez vzroka in brez odpovedi. Pri tem bi vprašali gospoda kontrolorja Bataglja, ali je on tako zloben, ali pa res ne pozna najnavadnejših določil glede delavcev?

Ali hoče morda zdaj on odškodovati te delavce za še pristojno jim plačo?

Pričakovalo se je, gospod kontrolor Batagelj, da so vas izučili menjalniki na Škoflji, signali na kamniški progi, vozni red nekdanj na Dolenjskem in druge množestvilne vaše blamaže, da pogledate drugokrat prej v predpise ali inštrukcije, predno ukažete odpustiti hipoma toliko delavcev in to še članov provizijskega fonda. Čas bi bil, da c. kr. ravnateljstvo malo bolj zasleduje počenjanje svojih višjih funkcionarjev in to tudi pri gospodu nadinspektorju Pallasmanu, kateri na prav čuden način, in to z najrevnejšim železničarjem, to je delavcem, hoče prihraniti c. kr. železniški upravi majhne svote, med tem ko se mečejo velike svote kar skozi vrata. Opozori i bi pri tem na „Domoljuba“ št. 8, tam najde tudi nasvete, kako bi se dalo mnogo prihraniti. Lahko pa damo takih nasvetov ravnateljstvu še več.

Kar se pa tiče odpuščenih delavcev, pa povemo, da ta stvar za nas še ni zaspala in bo se moralo c. kr. ravnateljstvo z odpuščenimi delavci vendar le še pečati. Menda pa postajo v Kranju tudi še velja § 138 službene pragmatike?

Od gospoda ravnatelja bi pa vendar pričakovali, da posveti železniškim delavcem vendar malo več sočutja, kajti uverjen naj bo, da ni prijetno delavcu biti postavljen, in to še po več letih službe, z ženo in otroki na cesti. Ker se pa pri tem ravnanju posebno odlikuje nadinspektor Pallasmann, bi prosili, da s tem gospodom izpregovori malo bolj resno besedo o položaju ubogega delavca.

zjz— Skala se maje. Mednarodni tabor železničarjev v Trstu se maje in stvar kar noče več iti po pravem tiru. Posebno skupina II. v Trstu je skoraj na robu propada. Iz tega propada pa jo mora menda rešiti mogočni Grilc. Pripomnimo pri tem, da je težko izveliči voz iz globokega blata, v kateri je zašel. Ako pa mislijo mednarodni (ne vem, ako se nismo zmotili, morda je boljše — brezna — rodni) železničarji, da jih bo rešil res še Grilc, se pa morda vendar le motijo. Morda so ga postavili pa za rešitelja radi njegove dobre lastnosti, da ima menda močno pest, ki dobro udari? Tako je napravil menda v tem oziru skušnjo pred nedolгим časom v St. Vidu ob Glini, ko je na nekem soprovozniku prav pošteno napravil vajo s svojo pestjo in ga menda tako obdelal, da skoraj ni mogel nastopiti službe. Bil je menda že neki drugi sprevoznik iz Trsta poklican brezjavno v službo namesto pobitega sprevoznika. Kako je sodrug Grile tako hitro ozdravil svojega pobitega stanovskega tovariša, nam ni znano, pač je gotovo imel pobiti sprevoznik več čoučtja do svojega stanovskega tovariša, kakor Grile do njega.

Take lastnosti je menda treba popravljati v tiru v mednarodnem taboru, radi tega so poneverili to misijo sodrugu Grilcu, ki se bode gotovo trudil z vsemi svojimi silami, da združi razpadle ostanke skupine II. še v zadnjo oporo proti bližajočemu se razpadu.

zjz— Podružnica na Opčinah. V nedeljo, dne 6. t. m., se je vršil na Opčinah sestanek železničarjev, ki je imel namen sklepati o tem, ali bi se ustanovila na Opčinah podružnica Z. J. Ž. V to svrhu je prišel tudi zastopnik od centrale, ki je v daljšem govoru razložil pomen Z. J. Ž. Pri tem je izrecno poudarjal, da se Z. J. Ž. ni ustanovila morda iz narodne prenapetosti, in tudi ne morda iz golega nasprotstva do obstoječe internacionalne socialnodemokratske organizacije, pač pa iz potrebe, ker ni mogoče še nadalje gledati, kako se zapostavlja s strani železniške uprave slovenski železničar in ne samo to, zapostavljajo in zaničujejo nas na naši domači zemlji napram železničarju tujerodcu, ki noče spoštovati našega milega nam materinega jezika in ne upoštevati, da služi kruh med nami in na naši zemlji.

In v tem tiči največji pogrešek socialnodemokratske organizacije železničarjev, ker ona je mednarodna in se radi tega ne more postaviti za pravice slovenskega železničarja, ker bi se drugače zamerila svojim tujerodnim članom, to je nemškimi železničarjem.

Tudi moramo pripomagati pri železnici slovenskemu jeziku do veljave, kajti ne smemo trpeti, da bi se odstavljali Slovenci le radi tega od kake službe čuvaja ali premikača, ker so le nekoliko zmožni ali pa celo nezmožni nemščine, kajti saj ne delajo službe z jezikom, ampak s svojim umom, in dajejo znamenja z roko itd. Ako pa jih hoče razumeti kak kontrolor ali kak predstojnik, naj se pa priuči našega jezika.

Ko je govornik potem še razložil pravila Z. J. Ž., so sklenili navzoči železničarji enoglasno, da se ustanovi na Opčinah podružnica Z. J. Ž., in se je v to izvolil pripravljalni odbor.

Stem so slovenski železničarji na Opčinah pokazali zdrav razum za organizacijo Z. J. Ž. in je upati, da se kmalu vrši ustanovni shod.

zjz— Kurilnica c. kr. drž. želez. v Gorici. Ker se čudne razmere v kurilnici nočejo predrugačiti, bi opozorili slavno c. kr. ravnateljstvo drž. železnice nato, da posveti tukajšnjim razmeram malo več pažnje in vzame enkrat pošteno metlo in pomete malo po kurilnici.

Nočemo obesiti vsega na veliki zvonec, kako vlada tukaj protekcija, korupcija in denuncijanstvo prve vrste. Je oseba, ki je presedela že praveč časa v zaporu radi tatvine, ki je bila radi tega odpuščena iz službe, ali ptem zopet sprejeta v službo — pod drugim imenom. In zakaj to? Ker ima dotični posebno lastnost, služiti nekaterim gospodom z ovadbami svojih souslužbencev.

Govori se o različnih tatvinah na škodo železnice. Ker je pa menda prizadeta pri tej stvari taka oseba, ki se rabi od merodajnih gospodov v denunciacije svojih tovarišev, se ravnateljstvo nikakor ne odloči za preiskavo tih razmer, ker gre za usodo protežirancev, nasprotno pa nastopa proti nedolžnim osebam z vso strogostjo.

Tako je neki revež, ki biva precej daleč v okolici in hodi v ponočnih urah domov iz službe, vzle neki kos lesa, podoban nekako okorni palici, da ima za vsak slučaj kaj v rokah. In kaj se je zgodilo stem nesrečnejšem? Žugali so mu s preiskavo, ker se je menda pregrešil zoper last c. k. državne železnice. Ali ni to smešno?

Drugi slučaj. Neki delavec se je v službi poškodoval in zdravnik ga ni spoznal za bolnega in to — tako se govori — menda na željo predstojnika.

Tretji slučaj. Neki kurjač je bil pozvan, da priča v zadevi nekega souslužbenca. Ker je pričal resnico, a to ne v prid prizadetemu, kateri je poseben protežiranec, je predstojnik gospod Neudegg čutil potrebo, to pošteno pričlo malo pritisniti, in ga je odstavil od vožnje.

Četrti slučaj. Uslužbenca, ki bi se ga radi iznebili, pa mu ne morejo do živoga, ker je pošten in marljiv v svoji službi, ako mogoče ni to njegova največja napaka, da je bil tako nesrečen, da se je dvakrat poškodoval v službi, bi radi odstranili, ker si želi njegovo mesto nekdo, ki je gospod prav prijubljen. Tako je načelnik nadržal dotičnega, da naj prosí za premestitev, da bo on njegovo

prošnjo že dobro priporočal. Res prijazen predstojnik.

Razmer, kakoršne vladajo sedaj v Gorici, je že sleherni sit, in ne bomo odnehali prej, da se vsa stvar razjasni, akoravno morda tudi proti volji predstojnika, gospoda Neudegga.

Povemo gospodu Neudeggu, strojnemu mojstru Scholzu in tudi Rutar-Rautarju, da hočemo posvetiti v vse k te z bengalično lučjo, in ako pri tem morda komu otemni slava, nam ne bo žal.

zjz. Podružnicam. Naznanjamo da je Z. J. Ž. pristopila k poštenemu čekovnemu prometu in se zdaj lahko vplačuje po poštinih položnicah. Ako katera podružnica še ni sprejela poštinih položnic, naj se oglasi. Tudi posamezni člani jih dobe in si stem prihranijo precej na stroških poštine.

zjz— Članom Z. J. Ž. v Trstu. Naznanjamo članom, ki bivajo v Trstu, da pristopijo lahko h konsumni zadrugi članov N. D. O., kjer si lahko nakupijo potrebno blago za svojo gospodarstvo. Ena konsumna zadruga članov N. D. O. se nahaja v ulici del Boscho št. 17, druga pa v ulici Miramar št. 9. Obenem jim priporočamo tudi društveno gostilno, ki se nahaja blizu južnega kolodvora na vogalu ulice Ghega in Carradori.

Rojančani in meščani!

Zahajajte v II. skladišče konsumne zadruge članov N. D. O. (ulica Miramar).

DOMAČE VESTI.

d — Naročnikom „Narodnega Delavca“! Naročnikom »Narodnega Delavca«, ki so zastali z naročnino, naznanjamo, da jim pošljemo le še današnjo številko. Ako nam tekom tekočega tedna ne dološljejo naročnine, jim nepreklicno takoj ustavimo dološljanje lista.

Uprava »Nar. Delavca«.

d. — Veliki protestni shod, ki ga je sklicala N. D. O. v sredo zvečer, da najodločnejše protestira proti nesramnim mahinacijam italijanskih šovinistov proti slovenskemu delavstvu v novi prosti luki, je uspel najsijajnejše. Velika dvorana Narodnega doma je bila nabito polna, navzočih je bilo gotovo nad 1000 oseb, dasiravno je bil shod sklican isti dan. Shod je otvoril strokovni tajnik tov. Ekar in podal besedo tov. dr. Mandiću, ki je pred vsem poudarjal, da je bilo delavstvo najprej boj proti kapitalizmu, a pozneje so se pokazali slovenskemu delavstvu nasprotniki v sotrpinih delavcih, najprej v socialnih demokratih, v zadnjem časa pa v italijanskem delavstvu. Ta boj italijanskega delavstva, nahujskanega po brezvestnih šovioističnih voditeljih, pa nima nikakega gospodarskega značaja, temveč edino le političen značaj. Slovenske delavce hočejo izriniti popolnoma od dela v prosti luki edino le zato, ker so Slovenci, kar je izpoznal tudi c. kr. namestnik. In zato so alarmirali Pagnini in njegovi pristaši po „Piccolu“ celo tržaško mesto, češ da preti Trstu „invasione slovena“, da Slovenci hočejo kar čez noč posleveniti celi Trst. Da tu ne gre za zaslužek tržaškim delavcem, je najboljši dokaz, da so v Pagninjevi listi tudi regnikol. Njihova lista je sestavljena iz vseh mogočih elementov, med katerimi je le najmanjši del pravih Tržčanov. Zahtevali so od namestnika, da dobi delo edino le njihova lista, seveda zato, da bi se sčasoma iz nje razvila potem kooperativa, ki bi bila popolnoma v njihovih rokah. Obletali so vse mogoče oblasti, bili so celo pri policijskem ravnatelju, alarmirali so celi Trst. Grozili so celo štrajkom. Pagnini dela nato, da polagoma dobe vse delo v roke njegovi pristaši. Najprej hoče izriniti slovenske delavce iz vseh delavnic, potem bi prišli na vrsto oficialni socialni demokrati. Italijani naj bi bili potem kvalificirani delavci, slovenski delavci pa naj bi tvorili le nekaj „lumpenproletariat“, ki dela danes za 2 K, jutri pa za eno fliko.

Kakor rečeno, ima cela stvar politično ozadje. Zato je tudi zagotovil namestnik deputacijo N. D. O., da ostane pri svojem stališču, da imajo tudi Slovenci v Trstu pravico do dela. Namestnik je predlagal v rešitev delavskega vprašanja v prosti luki, naj bi starejši delavci iz skupne liste dobili takoj delo, mlajši bi pa počakali na boljše čase. Ravnatelj Minas pa je predlagal še bolj praktično rešitev: napravite se dve skupini. V prvo pridejo delavci, ki so že 4 leta v Trstu, in dobe takoj delo, v drugo pa tisti, ki so manj časa v Trstu, in pridejo po potrebi do dela. Vlada ne bo kapitulirala. Naši nasprotniki gredo za tem, da nas popolnoma izstradajo, pa naj hodo to Pagninijanci ali socialisti, le to da prvi delajo odkrito, drugi pa zahrbtno. Da gre tu za politično vprašanje, je najboljši dokaz, da je zastopnik italijanskih liberalcev Pitacco, ki gotovo ni delavski zastopnik, vložil v državnem zboru interpelacijo v zadevi dela v novi prosti luki. Ali tudi dr. Rybář je vložil interpelacijo proti gonji Italijanov proti nam, iz katere bodo spoznali na Dunaju, da Italijani niso take ovčice, kakor se delajo. Boj postaja vedno bolj naroden. Tu je sedaj treba, da se slovenski delavci čim tesneje oklenejo N. D. O. In ne bodo nas uničili. Premagan bo nekdo, a to ne bomo mi, kajti slovenski narod je dovolj močan, da ohrani svoj obstoj. To pa le tedaj, ako smo krepko organizirani. Šli bomo brezobzno naprej, dokler ne zmagamo. Burno odobravanje je sledilo tem besedam. Nato je tov. Bole zahteval, da se uvede davek za tuje delavce, regnikole. Tržaški Italijani bi sami morali delati na to, da regnikoli ne bodo odjedali domačinom kruha. Tov. dr. Brnčić je pojasnjeval, kako se ima urediti delo v novi prosti luki. Napravite se dve listi. V prvo listo pridej delavci, ki so že 4 leta v Trstu, v drugo ostali. Policija ima nalogo, da dožene, koliko časa so že ti delavci v Trstu. Prva lista pride pri delu takoj na vrsto, druga, ko se delo razvije. Na kvalifikacijo, starost in družinske razmere se tu ne ozira nič. Listo sestavijo 3 uradniki pod nadzorstvom Minasovim. Vpogled v listo ima tudi N. D. O.

V četrtek je ta lista gotova. Da ima stvar politično ozadje, je dokaz, da je vložil interpelacijo liberelec Pitacco in da je imela mesna delegacija nujno sejo za od dajo telovadnice Pagninjancem za zborovanje. Priporoča delavstvu solidarnost. Delavstvo naj bo mirno, a prepričano naj bo, da bo odbor znal v slučaju potrebe nastopiti z vso odločnostjo. Nato je govoril posl. dr. Wilfan, ki je poudarjal, da je vprašanje slovenskega delavstva v Trstu stvar celega slovenskega naroda, da bi slovenski poslanci ne storili svoje dolžnosti, ako bi se ne potegnili za tržaško slovensko delavstvo. Pozivljal je delavstvo naj se krepko oklene N. D. O., naj stoji vedno pripravljeno za boj in zaključil z „žvela N. D. O.“ Po navduševalni hrvatskih besedah tov. Bonifačiča in Radešček a tov. dr. Mandić še poudarjal, da so glavni krivci teh neznosnih razmer pred vsem nekateri c. kr. uradniki v prosti luki, kakor inspektor Ercole Polacco in drugi, ter je predlagal sledečo resolucijo:

„Slovenski delavci v Trstu, zbrani na protestnem shodu v „Narodnem domu“, protestirajo, globoko ogorčeni proti divjanju in gnjusni gonji laških, s sovražstvom do slovenskega delavstva prepojenih voditeljev laških delavcev, poudarjajo slovesno, da se kot domači, od pamtveka na tržaškem ozemlju prebivajoči delavci smatrajo enakopravne z laškim delavstvom v Trstu posebno kar zadeva pravico do zaslužka, izražajo svoje obžalovanje, da se slovenski domači delavci označujejo kot tujci v istem trenutku, ko se tuji italijanski državljanji — smatrajo za tržaški, domači element, in zahtevajo od uprave c. kr. javnih skladišč, naj z vsemi dovoljenimi sredstvi dela nato, da se omogoči slovenskim tržaškim delavcem zaslužek v novi prosti luki pri sv. Andreju.“

Predlagal je nadalje, da se odpošlje sledeča brzjavka na trgovinskega ministra dr. Weisskirchnerja:

„Tržaški slovenski delavci, zbrani na protestnem shodu N. D. O. dne 9. III. 1910. v tržaškem „Narodnem domu“, protestirajo najodločnejše proti žalostni, vsak človeški čut žaleči gonji laških, od političnih fanatikov nahujskanih delavcev in pozivljajo Vašo ekscelenco, naj zastavi vse moči, da se zagotovi slovenskim tržaškim delavcem zaslužek v novi svobodni luki pri sv. Andreju.“

Resolucija je bila sprejeta soglasno in ravno tako tudi predlog, da se odpošlje brzjavka, nakar je predsednik po pripor

rotilu tov. dr. Mandića, da naj se zborovalec razidejo popolnoma mirno, zaključil shod, ki je trpel nad dve uri.

d. — **Glavni hujskači v prosti luki** ni morda kak zagrižen socialni demokrat, ne morda kak Pagnini ali kdo drug izmed tistih ki nosijo v Trstu veleitalijanski veliki zvonec na svojem vratu, ne, glavnega hujskača je treba iskati prav tam, kjer bi ga človek najmanj pričakoval, med — c. kr. uradničtvom! Da povemo kar naravnost, kdo je ta človek, evo ga: c. kr. inšpektor **Ercole Polacco**. In tu takoj dokaz. Te dni je govoril ta c. kr. italianissimo s predsednikom kooperativne Zollijo v navzočnosti svojega glavnega podrepnika nekega Prausina. Grajal je internacionalnega Zollijo, kaj da se nič ne briga za razmere v novi prosti luki. Zollija mu je odgovoril, da njega mora prosta luka nič ne briga, ker se je delalo proti temu, da kooperativa dobi delo v novi prosti luki. C. kr. inšpektor Polacco je nato pristavil, da bi se Zollija moral vendar iz narodnostnih ozirov brigati za razmere v novi prosti luki, in ono podrepniče Prausina je dostavilo, da bi bilo tu pač treba postenih batin, seveda za Slovence! Torej c. kr. inšpektor hujska ljudem narodnostnemu boju in drug c. kr. uslužbenec zahteva batin za Slovence. Tu se pač neha vse. Naj si zapomnita Polacco in Frasin, da ima palica dva konca in da se zna zgoditi, da bodo Slovenci držali za en konec. Kdo bo potem dobil batine, naj si mislita sama.

d. — **Iz škedenjskih plavžev** se vedno bolj pogosto čujejo pritožbe o brezobzirnemu postopanju nadzornika Neuholda. Ta človek misli, da je edini gospodar v plavžih. Seveda ta brezobzirnost velja edino le slovenskim delavcem, proti Nemcem je seveda Neuhold najboljša duša. Kakor ja znano, je ta Neuhold kar sam na svojo roko proglasil odredbo, da izgubi takoj vsak delavec službo, ako en dan neopravičeno izostane od dela. Zgodilo se je, da je neki dan neopravičeno izostalo 6 delavcev, 4 Slovenci in 2 Nemci. Slovenci so bili takoj odpuščeni, Nemcem se pa ni zgodilo prav nič. In ta nasilna določba tudi naravnost nasprotuje celo določbam novega, poslabšanega delavnega reda, ki določa, da delavec tedaj, ako neopravičeno izostane dva dni od dela, izgubi samo mesečne p. o. nte. Iz tega je razvidno, da hoče Neuhold, ki je moral zaradi surovega postopanja proti delavstvu oditi iz tovarna v Donawitzu, tudi tu uvesti svojo posebno strahovlado. No, le počaka naj! Pokazalo se bo prav kmalu, da je Trst še neugodnejše mesto za t. ke tiče kakor je Neuhold, kot pa Donawitz. Kakor je frčal iz Donawitza, bo frčal tudi iz Trsta!

d. — **Prvi ljudski koncert N. D. O.** Kakor smo že omenili v zadnji številki, priredi N. D. O. v nedeljo dne 20. t. m. prvi veliki ljudski koncert in začne torej tudi na tem polju nuditi svojemu članstvu in sploh tržaškemu občinstvu ne samo pravega užitka in zabave, temveč tudi resnične, prave glasbene izobrazbe. N. D. O. pričakuje, da bo za to svoje resno delo našla umevanja med svojim članstvom in sploh v slovenski javnosti tržaški, in to tembolj, ker je poskrbela, da bodo na tem prvem velikem ljudskem koncertu nastopili umetniki, ki uživajo za služeno slavo ne samo v mejah naše domovine, temveč tudi daleč zunaj preko njih. Za danes naj omenimo, da nastopi pri tem koncertu slavni violončelist g. Stanec, rodom Hrrat, ki je žl prav pred kratkim v Londonu pred najodličnejšim občinstvom najlepše latorike. Naš domači občinstvom najljubši hvarter, ki si je v najkrajšem

času osvojil tržaško in izventržaško občinstvo, nam pa je tudi obljubil sodelovanje. Z ozirom na vse to upamo, da bo naš prvi ljudski koncert res privabil v koncertno dvorano vse, kar v Trstu in okolici ljubi in zna ceniti pevsko in glasbeno umetnost.

d. — **Rdeče belo-zeleno zastavo** bi morali vzeti slovenski delavci v novi prosti luki v roko, potem bi pa smeli delati! Tako so rekli našim delavcem Pagniniani! Rekli so tudi, da bo tekla kri, ako bi delali naši ljudje, da jim bodo rezali glave! No, no! Rezanje glav je nekaj takega, za kar g. Pagnini še nima patenta; glede italijanske trobojnice so pa dobili že na mestu primeren odgovor, ki sicer ne spada v salon, a je bil popolnoma na mestu: naj si vtaknejo sami rdeče belo zeleno zastavo, kamor hočejo, potem lahko kukurikajo kakor petelini!

d. — **Izdajanje uradne tajnosti** je pri nekaterih c. kr. uradnikih v prosti luki menda nekaj popolnoma navadnega. Odkod je mogel izvedeti poslanec Pitacco za podatke o naših delavcih o njihovem rojstnem kraju, ako ne iz uradnih za piskov v prosti luki. Torej c. kr. uradniki so zato tu, da dajejo podatke za gonjo proti slovenskemu delavstvu. To je škandal, ki je mogoče samo v Trstu. Za take ljudi naj Slovani plačujejo svoje davke! Ne plače, brce je treba takim ljudem in zadnji čas je, da vlada poskrbi za tako broco.

d. — **Koncert „Glasbene Matice“**. Jutri, v soboto, dne 12. t. m., se vrši I. koncert „Glasbene Matice“ v gledališki dvorani „Narodnega doma“ v Trstu. Pri koncertu sodeluje ga Mira Costaperaria-Devova, g. Oskar Dev, vojaški orkester pešpolka št. 97 pod vodstvom g. kapelnika Teplyja ter društveni moški in mešani zbor. Pevovodja g. Karel Mahkota. Začetek točno ob 8 1/2 zvečer. Sedeži so že razprodani. Člani N. D. O. dobe v uradu N. D. O. znižane vstopnice za stojišče po 70 vin., na galerijo po 50 vin. Spored obsega 9 točk. Orkester izvaja samostojno dve točki, Dvojakovo veliko ouverturo „Husitska“ in Čajkovskega „Casse Noisette“ ter spremlja arijo Mihaele iz Bizetove opere „Carmen“ ter „Zbor vaščanov“, veliki mešan zbor s sopranovim in tenorjevim samosplovom iz Smetanove opere „Prodana nevesta“. Ga Costaperaria-Devova si je izbrala kot nadaljne samostojne pevske točke Chopinovo „Litevska narodna“, Čajkovskega „Zakaj?“ in Devovo „Pastirico“. Na glasovirju spremlja g. O. Dev, brat ge pevke. Mešani zbor bo proizvajal še neproizvajano Adamičevo „Prekmorsko pošto“ in po Hubadu harmonizirane narodne „Je pa davi slanica pala“, „Ljubca, povej, povej“ in „Škrjanček poje, žvrgoli“, moški zbor pa Foersterjevo „Povejte ve planine“ in Nedvedovo „Popotnikovo pesem“. Spored obeta torej prav veliko in sicer razun Bizeta samo slovenske komade, po enega ruskega in poljskega, dveh čeških in štirih slovenskih skladateljev. Od slovenskih skladateljev imamo dva starejša, Nedveda in Foersterja, ter dva mlajša, moderne šole, Adamiča in Deva. Poslušalci bodo tako imeli v enem koncertu, kakor bi rekli, vpogled v slovensko glasbo in to tembolj, ker je g. pevovodja izbral prav take točke, o katerih se lahko reče, da so pravi karakteristikon glasbene umetnosti naroda, kateremu pripada dotični skladatelj. Vsekako bo užitek nenavaden in zato želimo prireditvi vsestranskega uspeha.

d. — **Naše gledališče**. V nedeljo, dne 14. t. m., bomo videli v našem gledališču ljudski igrokaz prizanega nemškega dramatičnega pisatelja Anzengruberja „Samska domačija“, katerega je poslovenil znani

slovenski gledališki kritik profesor Fr. Kobal. Anzengruber je eden najpriljubljenejših novejših nemških dramatikov in vse njegove drame so bile na največjih gledališčih sprejete z največjo pohvalo. Prepričani smo, da bo tudi „Samska domačija“ dosegla na našem odru popolen uspeh. Pri predstavi svira salonski orkester Fonda. Začetek ob 7 in pol, cene navadne.

Organizacijske zadeve.

o. — **Vsem podružnicam in krajevnim skupinam N. D. O.** Vse podružnice in krajevne skupine N. D. O. pozivljamo, da mi tekom 14 dni določejo natančno število rednih članov, popolne imenike odborov, in čas, kdaj se vrši redni letni občni zbor. Ta poziv velja tudi za N. D. O. na Kranjskem.

Strokovni tajnik.

o. — **Predavanje N. D. O. v Dolini** se vrši v nedeljo popoldne v prostori „Kons. društva“. Začetek ob 4. uri.

o. — **Predavanje v Škedenju**. V soboto, dne 12. t. m., se vrši v prostorih „Gospodarskega društva“ v Škedenju predavanje. Predaval bo dr. Ivan Rismondo o zelo zanimivem predmetu: „Potovanje po Balkanu“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Opozarjamo naše člane na to predavanje s prav posebno željo, da povabijo k predavanju zlasti delavstvo hrvatske narodnosti, ker se vrši predavanje v hrvatskem jeziku. Za Slovence je hrvatski jezik tako umljiv, kakor bi čuli slovenskega, a za hrvatske delavce bo to gotovo prav lepa prilika, da slišijo kaj lepega in koristnega v svojem materinem jeziku.

o. — **Sestanek članov N. D. O. v Solkanu** se vrši v soboto, dne 12. t. m., ob 8. zvečer v Solkanu. Kraj določi in razglasi predsedstvo ondotne krajevne skupine N. D. O.

o. — **Občni zbor N. D. O. v Gorici** se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. popoldne ob 10. Kraj določi in naznani članom odbor N. D. O. v Gorici.

o. — **Sestanek članov N. D. O. v Trnovem na Goriškem** se vrši v nedeljo, dne 13. t. m., popoldne. Natančnejši čas in kraj določi N. D. O. v Gorici.

o. — **Debatni tečaj N. D. O.**, ki je izostal zaradi protestnega shoda v četrtek, dne 10. t. m., se vrši prihodni četrtek, dne 17. t. m. točno ob 8. zvečer v društveni dvorani ul. Lavatovo št. 1.

o. — **Shod N. D. O. v Zagorju ob Savi na Kranjskem** se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. Na shodu govori tov. dr. Josip Mandić Natančnejši čas in kraj določi krajevno vodstvo v Zagorju.

Listnica uredništva.

Gg. Babič Anton in Fran Katan, Tu: Izrecno potrjujemo na Vajino željo, da nista pisala dopisa „Iz tehniškega zavoda „Strudolf“, ki je bil priobčen v št. 8. in 9. „Narodnega Delavca“, in da nista stem d. pisom v nikaki zvezi.

Uredništvo.

DAROVI.

Za „Narodnega Delavca“ je darovala družba na botrinji tov. Kozuha na predlog tov. Angela Pertota z Nabrežine 5 K. Denar se je vrgel v puščico v go-

stilni N. D. O. v Trstu. Živeli darovalci in njih posnemovalci!

Ker se ni mogel udeležiti plesa N. D. O. je daroval g. A. Podbršček 2 kroni.

V protest proti Slovenčevemu izdajalskemu članku „Cirimetodarija“ darujem za „Narodnega Delavca“ 3 K in obem se odpovem „Domoljuba“, katerega naročnik sem bil že 11 let.

Lovrenc Rupnik.

Zahvala. Podpisani se zahvaljujem vsem tovarišem premikačem v prosti luki, ki so mi ob času moje potrebe pomagali. Najpristrčnejša hvala!

Josip Likon.

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Tovariši!

Delavci!

Slovani!

V nedeljo 13. marca vsi v „Nar. Dom“ v Barkovlje k predstavi

MOČ UNIFORME

- Začetek ob 4. uri popoldne. - Svira popolni vojaški orkester.

KUPUJTE VSI

Kolinsko kavino primes!

Pekarna in slaščičarna
Benedikt Šuban
TRST, - ulica dell'Istria št. 12. - TRST

je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrstne moke in mandorlate najboljše vrste. Svež kruh 3-krat na dan.

Postrežba na dom

— Pekarna i slaščičarna —
Josip Pahor - Trst
ulica Madonnina št. 39.

ima na razpolago slav. občinstva 3-krat na dan svež kruh lastnega izdelka, vsakovrstno moko, raznovrstne slaščice in izdeluje najboljše bliskote. — Sprejema naročila za torte, pince, potice itd., ter postreže na dom. Telefon št. 1190

Zadružna gostilna članov N. D. O.
TRST, vogal ul. Ghega-Carradori.
(Blizu južnega kolodvora.)

Toči izvrstno istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino (opolo) ter kraški teran. Pivo budjejeviško. Kuhinja domača. Priporočamo tovarišem članom in cenjenemu občinstvu.

Delniška glavica: 15.000.000. Telefon 19-95.	OSREDNJA BANKA	ČEŠKIH HRANILNIC	Vlog okoli: 100.000.000 Nalog za brz.: SPOROBANKA
Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.			
4 0/0	vloge na knjižice.	Premijene vloge	4 3/4 0/0
MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4 0/0 bančne obligacije.			

Konsumna zadruga N. D. O.	Prodajalne: ulica Bosco 17. : Telefon: št. 23-21. :	II. ul. Miramare III. v Škedenju.	Čisti dobiček tega Vašega prvega gospodarskega podjetja je namenjen le Vam in Vaši sveti stvari!
---	--	--	---

Književne novosti:

GREGOR IČ: Poezije, zv. IV. . . . K 2-20
vezano 3-20
GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinjke, vezano 2-80
„Štiri ruske slike“, povesti —60
BENEŠ: „Brodskovski odvetnik“. 1-50
Kip Gregorčiča 4-—

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST
**Nakiti za dvorane in vrte pri
zabavah**

v belo-modro-ruševnih barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.
Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici
Josip Gorenjec
TRST, Via Valdirivo 40.

Slovani! Tovariši!
Dajam Vam naznanje, da sem odprl
„**BRIVNICO**“

v ulici del Bosco št. 1.
vogal Piazza Barriera vecchia
Toplo se priporočam slav. občinstvu za mnogobrojen obisk. Jamčim za čisto in dobro postrežbo.
SVOJI K SVOJIM!
S spoštovanjem **Miroslav Kovačič**, brivec.

Filip Ivanišević
: zaloga dalmatinskega vina :
lastni pridelki v Jesenicah pri Omišu
v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)
v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporočam slav. občinstvu svoje gostilne „All' Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“ ulici Zudecche št. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Tovariši! Širite naš list!

Na novo urejena
: **Pekarna Karol Trošt** :
TRST, - Campo S. Giacomo št. 20. - TRST
(nasproti cerkve sv. Jakoba)
ima na razpolago vedno svež kruh, vsakovrstne sladščice, čokolado itd., kakor tudi najfinejše likerje.

Tovariši N. D. O.
Veliko zalogo klobukov, dežnikov, kravat, nogovic itd.
je odprl naš rojak

K. CWNKEL
TRST, CORSO ŠT. 32

Ker je to edina slovenska trgovina te stroke priporočamo jo Vam v obisk. — Svoji k svojim

Zaloga likerjev v sodčkih in butilkah

Jakob Perhanc
TRST — Via delle Acque — TRST
Veliki izbor vsakovrstnih najfinjših in starih vin v butilkah. Postrežba točna. Cene zmerno. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Članom N. D. O. pozor!
Poslužite se vsi ur in zlatanine

v ulici del Rivo 26

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravilo, ter jamči za 2 leti.

Članom N. D. O. so znižane cene.
udani **Alojz Povh, urar.**

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladščičarno

Campo Belvedere št. 2
kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladščice, potice itd.
Udani **Filip Trobec**

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

.. **žganjarno** ..
ulica Petronio številka 1.
A. B.

Josip Stolf mizarški mojster,
TRST, ul. Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarstva dela.

Podpisani priporoča sl. občinstvu in članom „N. D. O.“ svojo

Pekarno, sladščičarno in tov. biškotov
v ulici del Belvedere št. 57.
kjer ima na razpolago

vedno svež kruh
raznovrstne sladščice in najfinejše likerje.
Sprejema tudi naročila za torte, potice pince itd.
Udani **LOVRENO REBULA.**

„TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA“

registrovana zadruga z omejenim porostvom.
piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.
(Vhod po glavnih stopnicah). — TELEFON št. 952.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 K. Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2 in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne.

izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

~~~~~ Poštno-hranilnični račun 816'004. ~~~~~

Novo pogrebno podjetje

se je preselilo v Corso št. 49. (vogal Trg Goldoni).

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18.

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprti, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence in umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo

Telefon št. 1402 **HENRICH STIBELJ in drugi.**

.. Vsi Slovenci v slovensko trgovino! ..

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Za zmanjšanje v kratkem času svojo sedanjo veliko zalogo blaga, odločil sem se

vse cene zelo znižati.

Obleke za moške in dečke, suknje: Paltò, Ulster, Raglan, jopice, zimske jopice (sacchettoni), telovnike, hlače, jopice, spodnje hlače, srajce, nogovice, rokavice, čepice itd.

Izgotavljajo se moške obleke po meri od K 28—80 in z dostavljenega lastnega blaga t. j. samo delo K 16, 18 in 20. : : : **Lasna krojačnica.**

Govori se slovensko.

VINKO SKERK

PEKARNA in -
SLADŠČIČARNA TRST, ul. Acquedotto 15,
podružnica ul. Miramare 9.

V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov biškote in posebno pa specialiteto za čaj. — Dobi se tudi veliko izbero butelj rum in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni. Spoštovanjem **VINKO SKERK.**

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzplovba mej. Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

26. marca parnik „Alice“ Nowi-York via Patrasco-Palermo.

24. marca parnik „Francesco“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.

Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi instalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Mollia Ploccio št. 2. ali pa h kateremu si bode agentu ali korespondentu družbe.

Člani „N. D. O.“! Pozor!

V trgovini jestvinami

ANTON ŽERJAL, v ulici BELVEDERE št. 3.

in v Filijalki **A. ŽERJAL**, v ul. Commerciale št. 18. dobite vsi K I. — blaga zaston ako nakupite za K 50. — blaga. Na zahtevo pošlje blago na dom.

Telefon št. 699.

Telefon št. 699.

-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUPEJE IN PRODAJA
VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE
PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila

SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 %

VLOGE NA KNJIŽICE
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBRESTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : :
STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRCAJKA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzjavlj.: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.